

Študentská vedecká aktivita

Korupcia a úroveň kvality života

Veronika Schmidtová

Klaudia Šimková

Sekcia: Verejná ekonomika a služby

Konzultant: Ing. Zuzana Vozárová

Banská Bystrica

2011

Obsah

Úvod	3
1. Teoretické vymedzenie korupcie	4
1.1 Faktory ovplyvňujúce korupciu a jej príčiny	6
1.2 Dôsledky korupcie	8
2. Meranie korupcie a úrovne kvality života	9
2.1 Ukazovatele merania	9
2.1.1 Index ľudského rozvoja (HDI)	10
2.1.2 Index vnímania korupcie (CPI)	11
2.1.3 Barometer korupcie	14
2.2 Závislosť úrovne kvality života od miery korupcie	18
Záver	23
Prílohy	25

Úvod

„Čo zmôžu zákony tam, kde vládnu len peniaze ?“ Gaius Titus Petronius

Predmetom výskumu našej práce je v súčasnosti veľmi aktuálna a rozšírená problematika korupcie. Hlavným cieľom práce je poukázať na stav korupcie vo vybraných krajinách a zistiť, ako vplýva na úroveň kvality života. Práca analyzuje a do vzájomného vzťahu dáva údaje o indexe ľudského rozvoja (HDI) a indexe vnímania korupcie (CPI) za sledované obdobie desiatich rokov vo vybraných krajinách s rôznou úrovňou sociálno – ekonomického rozvoja.

Práca je rozdelená do dvoch na seba logicky nadväzujúcich kapitol. V prvej kapitole sa venujeme teoretickému vymedzeniu pojmu korupcia, jej formám a dôsledkom. Druhá kapitola je zameraná na meranie závislosti úrovne kvality života od korupcie. Tiež sa v tejto kapitole zaoberáme hlavnými ukazovateľmi, ktoré tieto indikátory merajú. Výsledky skúmaní zobrazujeme v grafoch za jednotlivé roky a vybrané krajiny.

Objektom výskumu našej práce je dvadsať krajín, ktoré sme vybrali na základe hodnôt indexu vnímania korupcie za rok 2010.

Pri spracovaní problematiky sme použili niekoľko výskumných metód. Závislosť medzi korupciou a úrovňou kvality života sme zisťovali pomocou matematicko-štatistických metód regresného koeficientu a Spearmanovho korelačného koeficientu a použili sme aj metódu komparácie.

1. Teoretické vymedzenie korupcie

Cieľom prvej kapitoly je definícia pojmu korupcia, jej foriem, faktorov, ktoré ju ovplyvňujú, príčin jej vzniku a následne dôsledkov korupcie.

Slovo korupcia má latinský pôvod. Etymologický vychádza zo slova *rumpere* – to znamená, „pretrhnúť, rozlomiť, zlomiť“ niekoho, prinútiť ho zmeniť svoje normatívne postoje, morálne zásady a názory. Latinský výraz *corruptus* znamená následok istého nečistého konania v preklade má niekoľko podôb, napr. znečistený, skazený, zvrhľý, podplatený. Všeobecne sa korupcia chápe ako zneužívanie verejnej moci v osobný prospech. Korupcia sa ako veľmi nebezpečné protispoločenské konanie objavila so vznikom štátu ako vyššej organizácie spoločnosti. Stretávame sa s ňou už na začiatku dejín faraónov v Egypte, v gréckych mestských štátoch i antickom Ríme. Skutočný problém korupcie sa začal prejavovať až v dobe, keď vznikala moderná deľba práce a na jej základe sa začal konštituovať ekonomický, politický a spoločenský systém (Baláž, Jalč, 2006).

Pri definovaní korupcie možno na ňu pozeráť ako na odchýlku od etických noriem, prípadne ako na činnosť poškodzujúcu verejný záujem. Často používanou definíciou je chápanie korupcie ako zneužitie moci nad cudzím, zvereným majetkom, či právami s cieľom získania osobných, súkromných výhod. V princípe ku korupcií môže dôjsť v situáciách, kde nastáva nepriamy výkon zverených úloh či práv. Poverená osoba koná v mene inej osoby či subjektu a rozhoduje o „cudzích“, zverených právach alebo majetku. Typickým príkladom je verejný sektor, kde občania cez inštitút volieb kreujú verejnú moc a delegujú výkon istej časti úloh na zamestnancov verejného sektora. Pri činnosti a rozhodovaní verejného sektora dochádza k asymetrii informácií – jedna strana má potrebné informácie, hlavne tí, ktorí vo verejnom sektore pracujú, a na druhej strane, napríklad občanom či podnikateľom, chýbajú.

Práve nepriamy výkon správy vecí, v tomto prípade verejných, ktorý zákonite v sebe obsahuje asymetriu informácií, vytvára priestor na korupčné správanie. Je potrebné uviesť, že pod súkromnými výhodami rozumieme nie len výhody získané priamo pre osobu, ktorá zneužila zverenú moc, ale aj výhody, ktoré takýmto správaním mohla zabezpečiť pre iné osoby – rodinných príslušníkov či priateľov (Zemanovičová, Beblavá, 2003. s. 15).

Korupcia je prijímanie úplatku alebo inej nenáležitej výhody, podplácanie alebo nepriama korupcia, keď osoba priamo alebo prostredníctvom sprostredkovateľa pre seba či inú osobu prijme, žiada, dá si sľúbiť úplatok poskytne, sľúbi úplatok, neoprávnený prospech za zneužitie zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, alebo v súvislosti

s obstarávaním vecí všeobecného záujmu, či pri realizácii medzinárodného obchodu poruší svoje povinnosti, alebo neodôvodnene uprednostní inú osobu pred inými osobami, alebo svojím vplyvom bude pôsobiť na výkon právomoci osôb, aby porušili svoje právnou formou stanovené povinnosti (Baláž, Jalč, 2006).

Formy korupcie vo verejnej správe

OSN uverejnila prehľad všeobecne akceptovaných foriem korupcie vo verejnej správe, vyskytujúcich sa aj na medzinárodnej úrovni, ktorých sa dopúšťajú ako volení predstavitelia tak aj výkonní – profesionálni zamestnanci:

- privatizácia verejných fondov,
 - zneužívanie, falšovanie a spreneverenie účtov, neoprávnené vyplňanie bankových príkazov, zneužívanie verejného majetku,
 - zneužitie moci, pracovného zariadenia, funkcie,
 - zastrasovanie, klientelizmus,
 - klamstvo a podvod, neoprávnená reprezentácia, podvádzanie, vydieranie,
 - nespravodlivé rozhodovanie, falšovanie evidencie,
 - vedomé naplnenie si povinností (s cieľom ovplyvniť vývoj udalostí, rozhodnutí vo svoj prospech alebo prospech spriaznenej osoby),
 - priame podplácanie, úplatky, vyžadovanie protislužby, neoprávnené vyberanie daní,
 - zneužívanie interných pracovných alebo dôverných informácií, falšovanie záznamov – zvukových aj písomných/digitálnych,
 - nepovolený/neschválený predaj majetku a licencií verejných inštitúcií,
 - nedodržiavanie smerníc a nariadení, týkajúcich sa obstarávania tovarov a služieb,
 - nedodržiavanie daňovej povinností, neúmerne obohacovanie sa,
 - konflikt záujmov (finančný, majetkový),
 - prijímanie nevhodných darov, nelegálnych poplatkov, služieb alebo iných finančných obnosov,
 - zatajovanie,
 - zneužívanie úradných pečiatok, formulárov, úradu pre vedľajší príjem
- (Beňuška a kol., 2001).

1.1 Faktory ovplyvňujúce korupciu a jej príčiny

Ján Chmelík považuje za základné faktory, ktoré korupčné prostredie priamo ovplyvňujú a napomáhajú jeho existencii predovšetkým tieto nasledujúce:

- výšku úplatku. Ak vychádzame z teórie, že každý je podplatiteľný, záleží iba na okolnostiach a výške ponúkaného úplatku. Čím je úplatok vyšší, tým ťažšie sa mu odoláva;
- normatívny systém. oveľa menej sa bude dať korupčnému prostrediu tam, kde pôsobí oficiálny systém noriem upravujúci fungovanie spoločnosti a jeho súčasťou sú aj normy, ktoré riešia prípady korupcie;
- fungovanie administratívy. Nedostatočné fungovanie miestnej a štátnej správy, neefektívnosť a zdĺhavosť vybavovaniu požiadaviek občanov utvára predpoklad na korupčné konanie;
- systém kontroly. Nefungujúci alebo dokonca skorumpovaný systém kontroly neutvára dostatočnú hrozbu pre tých, ktorí majú sklony k úplatkom;
- systém sankcií. Musí platiť, že korupcia sa nesmie vyplatiť. Symbolické tresty nie sú dostatočným protikorupčným opatrením;
- korupčné tradície. V niektorých krajinách sa korupcia považuje za normálny bežný jav, toleruje sa a úplatok sa bežne očakáva. Byť skorumpovaným je v spoločnosti žiadané;
- sociálny chaos. Korupciu možno predpokladať hlavne v spoločnostiach, kde nastali významné spoločenské zmeny a sociálny chaos sa prejavuje v každodennom živote;
- klientelizmus. Patrí viac menej k tradíciám danej spoločnosti a súvisí so zvykom vybavovať občianske záležitosti „zákulisnou cestou“, teda mimo poradia, mimopracovného času, prostredníctvom známych;
- hodnotový rebríček. Na prvom mieste v deformovanom rebríčku hodnôt je osobný prospech, bohatstvo, túžba rýchlo získať majetok;
- chudoba. Napríklad, nízke platy štátnych úradníkov, sociálna neistota, vysoké životné náklady často vedú k bočným aktivitám s cieľom kompenzovať chudobu;
- vplyv médií. Miera objektivity a informovanosti má veľký vplyv na verejné mienku a môže často eliminovať a, a všade tam, kde sa utvára priestor na korupčné vyjednávanie(Baláž, Jalč, 2006).

Jedným zo základných znakov usporiadaných a demokratických pomerov úspešných krajín je úsilie spoločnosti o spravodlivosť, slobodu, zodpovednosť, solidaritu, rešpektovanie zákona a rešpektovanie deľby moci, podpora iniciatívy a aktivity občanov. V takýchto usporiadaných pomeroch platí všeobecné odsúdenie, ale aj zákonný postih korupcie, nezodpovednosti, bránenie rôznym formám chytráctva, klientelizmu, neférového lobizmu a bránenie koncentrácie moci a bohatstva. Prirodzene, že väčšina občanov – voličov nie je, ani nemôže byť priamo zúčastnená na rozhodovaní o kontrole fungovania samosprávy (Beňuška a kol., 2001).

Postoj verejnosti k problematike narábania s majetkom samosprávy alebo obce prostredníctvom ich predstaviteľov je veľmi dôležitý. Občania, často predstaviteľom verejného sektoru nedôverujú, a preto by sa mali zaujímať či sú ich postupy so zaobchádzaním majetku dostatočne transparentné. Najúčinnější spôsob vytvárania tlaku na verejných činiteľov, aby sa správali eticky a nekorupčne, je verejná mienka. V tejto oblasti plnia nezastupiteľnú úlohu médiá, rôzne občianske združenia a iné mimovládne organizácie, ktoré pomáhajú uskutočňovať verejnú kontrolu nad konaním verejnej správy (Beňuška a kol., 2001).

Najdôležitejší je prístup k informáciám, ktorý umožňuje transparentnosť vo verejnej správe. Zákon o slobodnom prístupe k informáciám stanovuje povinnosť všetkým subjektom verejnej správy umožniť občanom prístup k informáciám a zároveň tieto informácie šíriť prostredníctvom rôznych médií vrátane elektronických/internetu (Beňuška a kol., 2001).

Medzi etickým a neetickým, až korupčným správaním je pomerne široký priestor. Úlohou médií nie je iba odhaľovať prípady korupcie, ale ich úlohou je aj dohliadať na to, aby sa správanie nevychýlilo za hranice etiky. Najdôležitejšou úlohou médií je ich povinnosť slúžiť ako kontrola výkonu moci a prispievať k tomu, aby verejná moc (sem patrí aj územná samospráva), uplatňovaná z vôle občanov bola realizovaná aj v ich prospech. „Každý typ verejnej moci, ale i na každej úrovni, potrebuje kontrolu a korekciu“ (Beňuška a kol., 2001).

Kontrola, jej postavenie a právomoc závisela a závisí od politických a ekonomických podmienok spoločnosti, od štátoprávneho usporiadania a aj od rozdelenia právomoci a zodpovednosti jednotlivých orgánov výkonnej, zákonodarnej a súdnej moci. Jednou z hlavných úloh kontrolného systému je vytvoriť podmienky pre predchádzanie vzniku nedostatkov a účinné mechanizmy kontroly, ktoré umožnia v čo najkratšom čase nápravu nedostatkov (Nižňanský, Tomanová, 2001).

Verejnosť by nemala potíchu tolerovať korupciu vo svojom okolí. Občania vystupujú ako jedna z foriem kontroly korupcie. Čím je občan viac informovaný, tým sa mu dá účinnejšie brániť proti korupcii.

Príčiny korupčného správania na samosprávnej úrovni

- Právne a ekonomické postavenie (absencia definovania/rozlíšenia pozícií administratívnych od politických, netransparentný a neadekvátny systém odmeňovania, netransparentnosť v systéme prijímania zamestnancov, absencia motivačných mechanizmov a mechanizmu mobility zamestnancov v horizontálnej i vertikálnej rovine, absencia deklarovania a podpory žiaducich etických noriem a štandardov, absencia legislatívnej úpravy atď.)
- Kontrolný mechanizmus
- Nedostatočná verejná kontrola (otázka verejnej kontroly má zastupiteľnú úlohu v boji s korupciou)
- Nedostatky legislatívy (chýbajúca, resp. nefunkčná legislatíva)

1.2 Dôsledky korupcie

Korupcia je fenomén, ktorý sa v spoločnosti vyskytoval vo všetkých obdobiach vývoja a existuje na celom svete. Nenájdeme krajinu, ktorá by vykazovala nulovú korupciu. Je sprevádzaná rozsiahlymi negatívnymi ekonomickými aj sociálnymi dôsledkami. Je príznakom hlbokých inštitucionálnych nedostatkov a vedie k neefektívnym hospodárskym, sociálnym a politickým výsledkom.

Korupcia:

- vedie k zlým rozhodnutiam vo verejnom sektore, pretože pracovníci, ktorí majú chrániť verejný záujem, v dôsledku korupcie obhajujú svoj osobný záujem alebo záujem úzkej skupiny;
- spôsobuje, že ekonomika nevyužíva svoj potenciál a občan dostáva menej, ako by mohol pri danej úrovni zdrojov;
- deformuje podnikateľské prostredie a motiváciu podnikateľov;
- netransparentné pravidlá spôsobujú vysokú administratívnu náročnosť a vysoké transakčné náklady;
- spochybňuje vládu zákona a demokratické princípy spravovania spoločnosti (Ďurajková, Zemanovičová, Zuberská, 2004).

Korupcia znižuje hospodársky rast, spomaľuje dlhodobé zahraničné aj domáce investície, zvyšuje infláciu, znehodnocuje domácu menu, znižuje výdavky na vzdelanie a zdravotníctvo, deformuje trh a alokáciu zdrojov, zvyšuje nerovnosti príjmov a chudobu a má mnoho ďalších negatívnych dôsledkov (<http://www.cato.org/pubs/journal/cj26n1/cj26n1-2.pdf>).

2. Meranie korupcie a úrovne kvality života

Úroveň kvality života a korupcia sú často skloňovanými pojmami každej krajiny na celom svete. Avšak pri sledovaní týchto ukazovateľov existuje medzi krajinami veľká diverzifikácia hlavne pri meraní úrovne kvality života. Meraním korupcie a úrovne kvality života sa zaoberá množstvo významných svetových organizácií. Tu sa nám teda ponúka otázka, či sa dá ľudský rozvoj merať a ako sa dá spoľahlivo určiť stupeň kvality života, na ktorom sa daná krajina nachádza. Úroveň kvality života je odvodená od úrovne kvality života jednotlivcov. Poznáme rôzne ukazovatele od ktorých sa odvíja kvalita úrovne života jednotlivcov, ako napríklad zdravie, vzdelanie, bývanie, pocit slobody, bezpečia atď. Avšak kvantifikácia niektorých z týchto ukazovateľov je veľmi náročná a často aj nemožná, napríklad kvantifikácia pocitu slobody jednotlivca.

V nasledujúcej podkapitole sa budeme bližšie zaoberať ukazovateľmi (HDI, CPI), ktoré najkomplexnejšie vyjadrujú skúmané faktory, ako je korupcia úroveň kvality života.

2.1 Ukazovatele merania

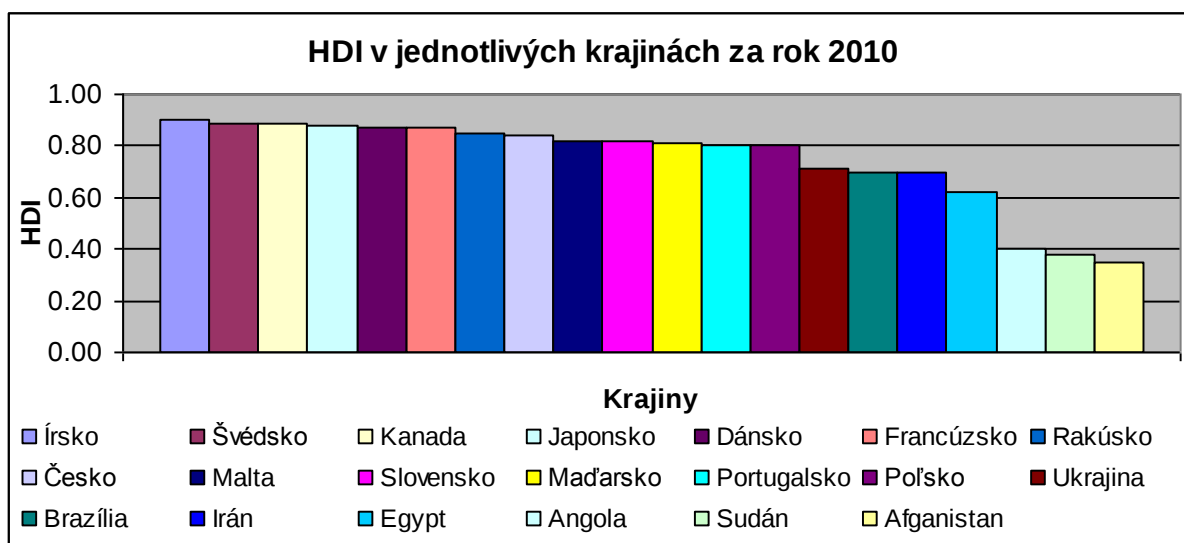
Úroveň kvality života sa meria indexom ľudského rozvoja (Human Development Index – HDI) a veľkosť korupcie vyjadrujeme indexom vnímania korupcie (Corruption Perception Index – CPI). Tieto indexy sú pravidelne zverejňované organizáciami, ktoré sa týmito meraniami zaoberajú. My sme tieto ukazovatele skúmali na výberovom súbore dvadsiatich krajín v rozpätí desiatich rokov (2001- 2010). Vzorku dvadsiatich krajín sme si vybrali podľa vlastného úsudku, avšak aby sme mali zastúpenie rôznych krajín s rôznou úrovňou kvality života a korupcie, zohľadňovali sme pri výbere index vnímania korupcie (CPI) za rok 2010. To znamená, že z 9 skupín, do ktorých sú zaradené krajiny podľa hodnoty CPI sme vybrali dve krajiny, a ďalšie dve krajiny sme vybrali na základe individuálnych preferencií, tzn. aby sme mali vo výskumnej vzorke zastúpené všetky krajiny V4.

2.1.1 Index ľudského rozvoja (HDI)

Prvá Správa o ľudskom rozvoji zaviedla nový spôsob merania vývoja tým, že kombinuje tri hlavné ukazovatele, a to strednú dĺžku života, úroveň vzdelania a príjem do hrubého domáceho produktu (HDP). Prelomom pre HDI bolo vytvorenie jednotného štatistického údaj, ktorý má slúžiť ako referenčný rámec pre sociálny a ekonomický rozvoj. HDI stanovuje minimálnu a maximálnu hranicu pre každú veličinu, a potom ukazuje, kde ktorá krajina stojí vo vzťahu k týmto hraniciam, vyjadrenými hodnotami medzi 0 a 1, a síce 0 predstavuje najnižšiu úroveň kvality života a 1 najvyššiu.

$$\text{HDI} = 1 / 3 (\text{dĺžka života}) + 1 / 3 (\text{vzdelávanie}) + 1 / 3 (\text{HDP})$$

HDI bol vytvorený s cieľom zdôrazniť, že ľudia a ich schopnosti by mali byť konečným kritériom posudzovania vývoja krajiny, nie len samotného ekonomického rastu (<http://hdr.undp.org/en/statistics/hdi/>).

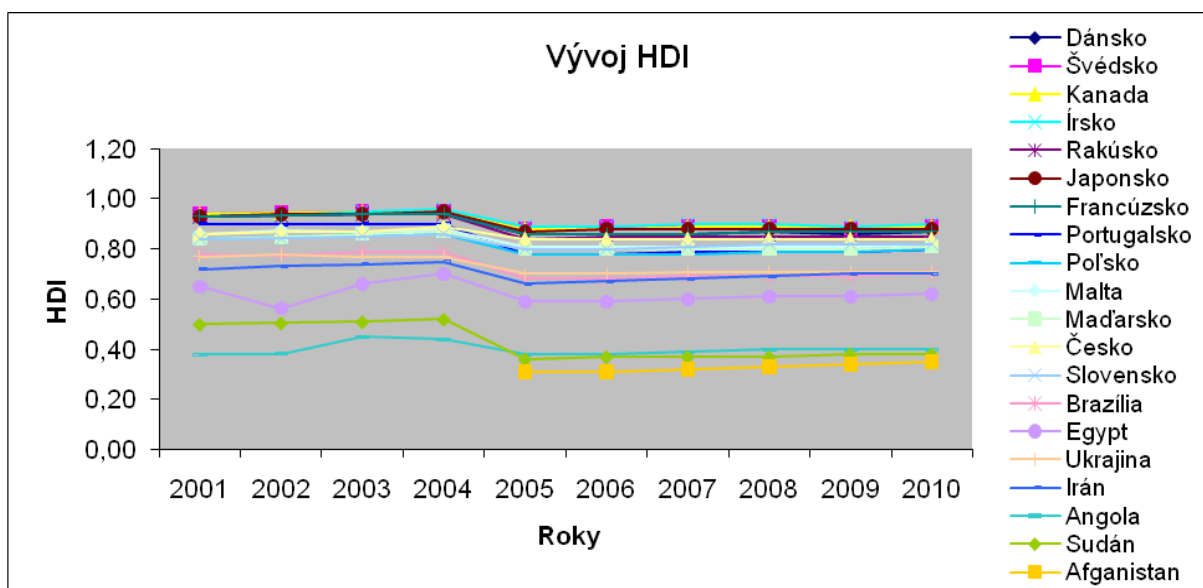

Graf 1 Index ľudského rozvoja (HDI) v jednotlivých krajinách v roku 2010

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa <http://hdr.undp.org/en/data/map/>

Vyššie zobrazený graf 1 nám znázorňuje úroveň indexu ľudského rozvoja vo vybraných krajinách v roku 2010. Môžeme vidieť, že najviac rozvinutou krajinou spomedzi vybranej vzorky 20 krajín, ale aj spomedzi všetkých krajín v ktorých sa tento index v roku 2010 skúmal je Írsko. Ďalej medzi krajiny s vysokými hodnotami ľudského rozvoja patria napríklad Švédsko, Kanada, Malta, Japonsko a iné. Do skupiny so stredne veľkým indexom

Ľudského rozvoja môžeme zaradiť Ukrajinu, Brazíliu, Irán a Portugalsko. Medzi, tie, ktoré podstatne zaostávajú v ľudskom rozvoji zaraďujeme Sudán, Angolu a Afganistan.

Graf 2 Vývoj HDI vo vybraných krajinách v rokoch 2001 – 2010

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa <http://hdr.undp.org/en/data/map/>

Vývoj indexu ľudského rozvoja (HDI) za posledných desať rokov nám ukazuje, že pre všetky skúmané krajiny bol rok 2005 zlomový. Od roku 2001 až po rok 2004 hodnoty HDI rástli, ale v roku 2005 môžeme pozorovať pokles hodnoty HDI, či už vo vyspelých alebo rozvojových krajinách. Následne od roku 2005 hodnota HDI začala rásť vo všetkých vybraných krajinách ale aj napriek tomu, nedosiahla v roku 2010 takú výšku hodnoty ak to bolo napríklad v roku 2001. Zo vzorky skúmaných krajín len pri Afganistane sa spomínaný index začal merať až v roku 2005.

2.1.2 Index vnímania korupcie (CPI)

Korupcia existovala v rôznych historických obdobiach a politických zariadeniach, vo všetkých typoch štátneho usporiadania, aj keď niektoré z nich môžu byť voči nej náchylnejšie ako iné. Ako ukazujú medzinárodné porovnania, korupcia sa do istej miery vyskytuje aj v úspešných ekonomikách a starších demokraciách. Poukazuje na to Index vnímania korupcie (Corruption Perception Index – CPI), ktorý od roku 1995 každoročne vypracúva medzinárodná mimovládna organizácia Transparency International (TI). CPI, ktorý použijeme vo výskume, poskytuje všeobecný pohľad na veľkosť korupcie vo verejnom sektore v jednotlivých krajinách. (Zemanovičová – Beblavá, 2003, s. 83).

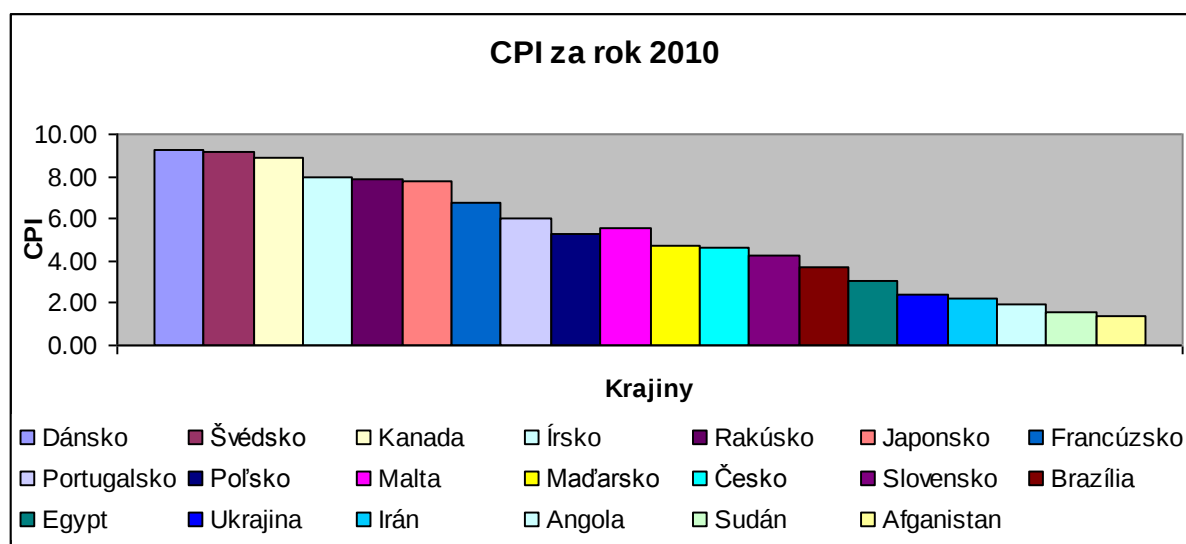
Transparency International (TI) je globálna organizácia občianskej spoločnosti na čele boja proti korupcii, spája ľudí z celého sveta do silného zoskupenia, ktoré sa snaží o ukončenie ničivého vplyvu korupcie na mužov, ženy a deti po celom svete. Cieľom TI je vytvoriť zmeny smerom k svetu bez korupcie.

TI bola založená v roku 1993 a od vtedy zohráva hlavnú úlohu pri zlepšovaní životov miliónov ľudí po celom svete ako hybná sila pre anti-korupčné hnutia. Zvyšuje povedomie a znižuje apatiu a toleranciu korupcie a realizuje praktické opatrenia na riešenie tohto problému. Spája príslušné faktory občianskej spoločnosti, podnikov a médií k podpore transparentnosti vo voľbách, vo verejnej správe, verejnom obstarávaní a v podnikaní. TI má zručnosti, nástroje, skúsenosti, poznatky a širokú účasť v boji proti korupcii na miestnej úrovni, ako aj prostredníctvom globálnych a regionálnych iniciatív (http://transparency.org/about_us).

Index vnímania korupcie (CPI) je najznámejší, najväčší a najcitovanejší index venujúci sa korupcii vo verejnom sektore. Každý rok sa zoberie do úvahy zhruba desať najnovších medzinárodných prieskumov, v ktorých sa vyskytli otázky o stave korupcie či úplatkárstva (exotickejšie krajiny majú prieskumov menej, pre Slovensko to býva 8 prieskumov) a z nich sa urobí priemerné skóre (kde 0 je najhoršie a 10 najlepšie). Ani jeden z týchto prieskumov nezadáva samotná Transparency International ani jej pobočky, ale robia ju rôzne inštitúcie. Pre Slovensko to naposledy boli: Svetové ekonomické fórum (WEF), Freedom House, The Economist Intelligence Unit, International Institute for Management Development (IMD), IHS Global Insight a Bertelsmannova nadácia.

Prieskumy sú robené najmä medzi podnikateľmi a medzi slovenskými aj zahraničnými expertmi. Aj preto Index vnímania korupcie oproti prieskumom Eurobarometru (pozri nižšie), vníma viac *veľkú korupciu* (napr. tendre). Index je robený z väčšieho počtu prieskumov, čo znižuje šancu, že metodologické či prechodné faktory vplývajúce na jeden prieskum nemiestne ovplyvnia celkový výsledok Indexu. Aktuálny index vždy zodpovedá vývoju korupcie okolo dvoch rokov dozadu. Táto časová odchýlka je spôsobená metodikou vypracovania indexu.

Index vnímania korupcie je najznámejším nástrojom Transparency International. Zoradzuje viac než 150 krajín sveta z hľadiska vnímania úrovne korupcie, ktorá je určená prostredníctvom odborného posudzovania a verejného prieskumu (http://transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi, <http://www.transparency.sk/analiza-hodnotenie/#CPI>).

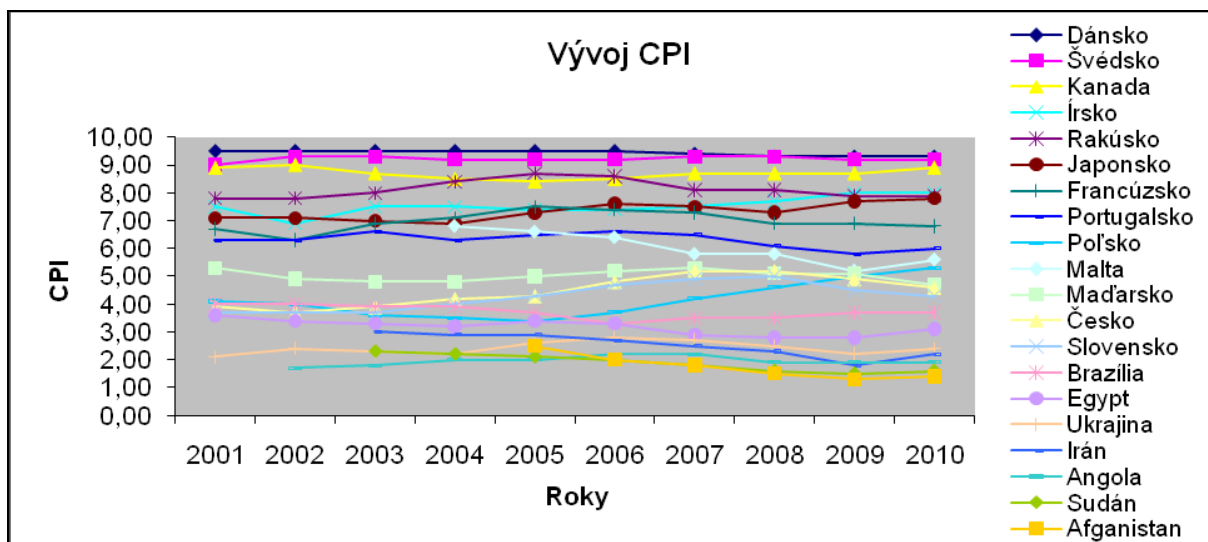

Graf 3 Index vnímania korupcie (CPI) v jednotlivých krajinách za rok 2010

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa

http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi

Graf 3 nám poskytuje prehľad indexu vnímania korupcie vo vybraných krajinách. Krajiny s najvyšším spomínaným indexom predstavujú krajiny s najnižšou korupciou, a sú to najmä severské krajiny z Európy a Japonsko. Môžeme zhodnotiť, že presne tieto krajiny majú aj najvyššiu úroveň kvality života, čo vyplýva z HDI. Najvyššia korupcia sa prejavuje hlavne v Afrických a Ázijských rozvojových krajinách. Krajiny V4 patria ku krajinám so strednou výškou korupcie, pričom Poľsko má najnižšiu úroveň korupcie a Slovensko najvyššiu v rámci týchto štyroch krajín.

Graf 4 Vývoj CPI vo vybraných krajinách v rokoch 2001 – 2010

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa

http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi

Za obdobie posledných desiatich rokov môžeme povedať, že vo väčšine skúmaných krajín korupcia poklesla (Švédsko, Írsko, Japonsko, Poľsko, Česko, Slovensko a Ukrajina). V Dánsku, Maďarsku, Brazílii a Egypte dochádza k nárastu korupcie a vo Francúzsku, Rakúsku a Kanade úroveň korupcie sa s menšími odchýlkami nemení. Až v piatich krajinách z našej vzorky sa začal index vnímania korupcie merať neskôr ako v roku 2001. Môžeme pozorovať, že v Afganistane, Sudáne, Iráne a aj na Malte, za obdobie v ktorom sa tento index meria, sa úroveň korupcie stále zvyšuje.

Na základe tohto vývoja môžeme konštatovať, že úroveň korupcie za posledných desať rokov sa v žiadnej zo skúmaných krajín nemenila výrazne.

2.1.3 Barometer korupcie

Globálny barometer korupcie organizácie Transparency International je jediný celosvetový prieskum skúmajúci názory verejnosti na korupciu a osobné skúsenosti s úplatkami. Ako prieskum verejnej mienky poskytuje pohľad bežných občanov na korupciu, účinnosť proti korupčným opatreniam, ale aj osobné skúsenosti obyvateľstva s korupciou za posledný rok. Celosvetovo siedmy ročník Barometra 2010, je historicky najväčší a zahŕňa názory viac ako 90 tisíc respondentov z 87 krajín. Na Slovensku sa prieskum uskutočnil v roku 2010 po prvý krát (<http://www.transparency.sk/analyza-hodnotenie/#barometerkorupcie>).

Eurobarometer korupcie

Eurobarometer je séria prieskumov verejnej mienky, ktoré sú zadávané Európskou komisiou. TIS (Transparency International Slovensko) sa zaujíma predovšetkým o eurobarometer zameraný na tému korupcie a názorov Európanov na ňu. Od vstupu Slovenska do EÚ sa uskutočnili 3 barometre venujúce sa korupcii (2005, 2007, 2009). Metodika zbierania a zdroje dát eurobarometra sú iné ako pri Indexe vnímania korupcie (pozri vyššie).

Eurobarometer vychádza z údajov reprezentatívnej vzorky širokej verejnosti. Je preto viac pravdepodobné, že výsledky Eurobarometra zohľadňujú predovšetkým *malú korupciu* (napr. úplatky u občanov). Index vnímania korupcie (CPI) naopak vníma viac *veľkú korupciu* (napr. tendre). Aktuálny Index a Eurobarometer si napriek rozdielnym výsledkom navzájom neodporujú, keďže zohľadňujú iné formy korupcie a dáta pochádzajú od iných zdrojov a respondentov (<http://www.transparency.sk/analyza-hodnotenie/#eurobarometer>).

Ako ukážku prieskumu barometra korupcie sme si vybrali dve časti, ktoré prebehli v 83 krajinách sveta v roku 2010. Z nami zvoleného výberového súboru 20 krajín, sa tohto barometra zúčastnilo iba jedenásť, ktoré sú uvedené v tabuľkách 1 a 2.

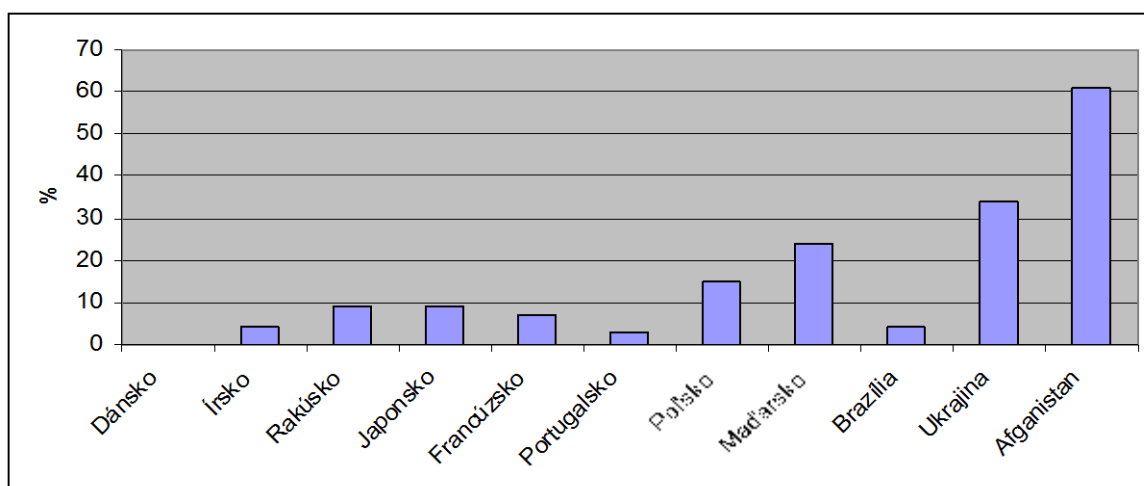
Prvá časť sa zameriava na veľkosť úplatkárstva v 9 vybraných odvetviach služieb, ktorými sú vzdelávacie služby, služby súdnictva, zdravotnícke služby, služby polície, služby registrácie a povolení, pomocné služby a služby daňových a colných úradov. Odhaľuje, aké percento ľudí za posledný rok zaplatilo úplatok, aby získalo pozornosť poskytovateľa aspoň u jednej z vybraných služieb.

Tabuľka 1 Percento používateľov služieb, ktorý zaplatili úplatok, aby získali pozornosť aspoň od jedného z 9 rôznych poskytovateľov služieb za posledných 12 mesiacov

Krajina	%
Dánsko	0
Írsko	4
Rakúsko	9
Japonsko	9
Francúzsko	7
Portugalsko	3
Poľsko	15
Maďarsko	24
Brazília	4
Ukrajina	34
Afganistan	61

Zdroj: http://transparency.org/policy_research/surveys_indices/gcb/2010/in_detail

Na nižšie zobrazenom grafe 5 môžeme vidieť veľké rozdiely medzi jednotlivými krajinami v rozsahu úplatkárstva vo vybraných odvetviach služieb. Podľa respondentov z Dánska, ani jeden z nich nezaplatil úplatok za poskytnutie niektorej zo služieb. Môžeme konštatovať, že výsledky barometra v tejto oblasti sú takmer zhodné s výsledkami CPI indexu, podľa ktorého vysokej hodnoty stojí Dánsko aj v našej tabuľke CPI na prvom mieste. To len potvrdzuje, že v tejto krajine je úroveň korupcie veľmi nízka. Taktiež, keď sa pozrieme na vysoké percento respondentov z Afganistanu, ktorí zaplatili úplatok aspoň za jednu z poskytovaných služieb a na pozíciu tejto krajiny z hľadiska CPI indexu, aj tu vidíme zhodu oboch výskumov, ktoré ukazujú vysokú mieru korupcie v Afganistane.

Graf 5 Percento používateľov služieb, ktorý zaplatili úplatok, aby získali pozornosť aspoň od jedného z 9 rôznych poskytovateľov služieb za posledných 12 mesiacov

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa

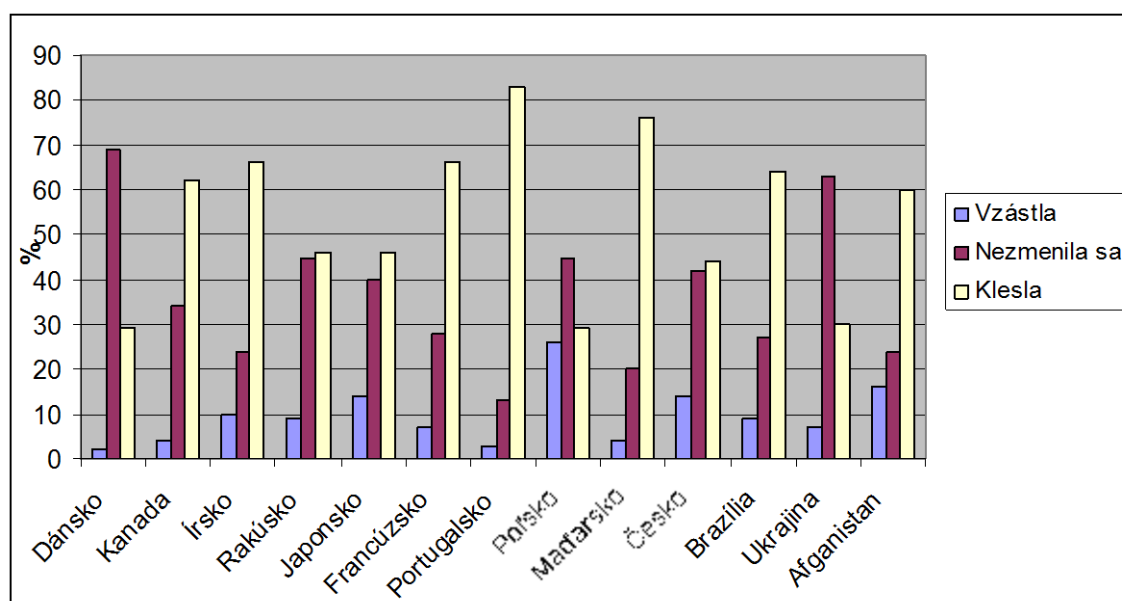
http://transparency.org/policy_research/surveys_indices/gcb/2010/in_detail

V druhej časti bol zisťovaný názor respondentov na otázku ako sa v priebehu posledných troch rokov zmenila úroveň korupcie v daných krajinách.

Tabuľka 2 Zmena korupcie za roky 2008 – 2010 vo vybraných krajinách

Krajina	Vzrástla	Nezmenila sa	Klesla
Dánsko	2	69	29
Kanada	4	34	62
Írsko	10	24	66
Rakúsko	9	45	46
Japonsko	14	40	46
Francúzsko	7	28	66
Portugalsko	3	13	83
Poľsko	26	45	29
Maďarsko	4	20	76
Česko	14	42	44
Brazília	9	27	64
Ukrajina	7	63	30
Afganistan	16	24	60

Zdroj: http://transparency.org/policy_research/surveys_indices/gcb/2010/in_detail

Graf 6 Názory občanov na zmeny korupcie za roky 2008 - 2010

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa

http://transparency.org/policy_research/surveys_indices/gcb/2010/in_detail

Na grafe 6 , ktorý zobrazuje názory občanov na zmeny korupcie za posledné tri roky vidíme, že vo väčšine krajín prevláda tendencia poklesu korupčného správania, ale v Poľsku si až 26% respondentov myslí, že korupcia sa zvýšila. No keď sa pozrieme na výsledky CPI indexu, vidíme, že v posledných troch rokoch došlo k výraznému zlepšeniu v tejto oblasti

a korupcia poklesla. Nemôžeme však tvrdiť, že výsledky týchto prieskumov sú plne porovnateľné, ako sme už uviedli pri charakteristike jednotlivých prieskumov.

V nasledujúcej podkapitole sa budeme zaoberať tým ako ovplyvňuje korupcia úroveň kvality života vo vybraných krajinách pomocou štatistických metód a komparácie jednotlivých indexov.

2.2 Závislosť úrovne kvality života od miery korupcie

Na základe dát z jednotlivých rokov indexu CPI a HDI môžeme zisťovať a porovnávať aká je silná závislosť úrovne kvality života od korupcie. Na výpočet závislosti sme použili štatistickú metódu Spearmanovho korelačného koeficientu. Tento koeficient, udáva štatistickú závislosť (koreláciu) medzi dvoma veličinami, bez ohľadu na ich veľkosť.

Označuje sa gréckym písmenom ρ alebo r_s . Používa sa pri výpočte, kde nepoznáme pravdepodobnostné rozdelenie dvoch veličín X a Y . Usporiadame veličiny s hodnotami x_i a y_i podľa veľkosti a priradíme im poradové čísla p_i a q_i . Potom hodnota koeficientu je rovná:

$$\rho = 1 - \frac{6 \sum_i (p_i - q_i)^2}{n(n^2 - 1)}$$

Výsledná hodnota Spearmanovho koeficientu nadobúda hodnoty z intervalu $\langle -1, 1 \rangle$, pričom 1- úplná závislosť, -1 – úplná nezávislosť, 0 – medzi sledovanými znakmi nie je žiadna závislosť.

(http://www.fpharm.uniba.sk/fileadmin/user_upload/editors/katedra_XYZ/KFCHL/Ucebne_texty/Vybrane_kapitoly_z_matematiky_Statistika_IV.pdf)

Tabuľka 3 Sila závislosti úrovne kvality života od korupcie vo vybraných krajinách za roky 2001 – 2010

Spearmanov korelačný koeficient									
ROK	2001	2002	2003	2004	2006	2007	2008	2009	2010
KOEFICIENT	0,912	0,887	0,935	0,924	0,918	0,927	0,928	0,903	0,919

Zdroj: Vlastné spracovanie.

Použitím Spearmanovho koeficientu korelácie sme zistili, že v skúmaných krajinách za jednotlivé roky je veľmi silná závislosť úrovne kvality života od korupcie. Pričom najsilnejšia závislosť je v roku 2003 a najslabšia je v roku 2002. Tieto hodnoty sa od seba výrazne neodlišujú za skúmaný počet rokov.

Potvrdilo sa nám to, čo sme predpokladali, a teda, že vyššia úroveň korupcie negatívne vplýva na životnú úroveň ľudí a následne spôsobuje nižší ľudský rozvoj.

Okrem korupcie, ako významného indikátora vplyvu na úroveň kvality života pôsobia samozrejme aj iné faktory, ako napríklad regionálne a národné disparity (dostupnosť a kvalita infraštruktúry, energetické a surovinové zdroje, dostupnosť bytového fondu, ...), zdravotný stav obyvateľstva, chudoba, vzdelanie, kvalita životného prostredia atď.

Využitím ďalšej štatistickej metódy a sice, regresnej analýzy, ktorá skúma funkčný vzťah (priebeh závislosti), podľa ktorého sa mení závislá premenná Y (v našom prípade úroveň kvality života) pri zmenách nezávislej premennej X (korupcie), sme vyjadrili o akú hodnotu vzrástla úroveň kvality života resp. vzrástla hodnota indexu HDI, keď sa korupcia zmenila o jednu jednotku. Tento vzťah skúmaných ukazovateľov sme vyjadrili za prvý a posledný rok skúmania. Po vyrátaní týchto dvoch hodnôt môžeme interpretovať, že s rastom indexu CPI (poklesom úrovne korupcie) o jednu jednotku vzrástla hodnota indexu ľudského rozvoja v priemere o 0,058 za rok 2010, pričom v roku 2001 vzrástla v priemere táto hodnota o čosi menej a to o 0,032 jednotky.

Pre konkrétnejšie vyjadrenie závislosti úrovne kvality života od korupcie sme vybrali tri krajiny s rôznymi ekonomickými, demografickými, sociálnymi a politickými podmienkami – Dánsko, Poľsko a Afganistan.

DÁNSKO

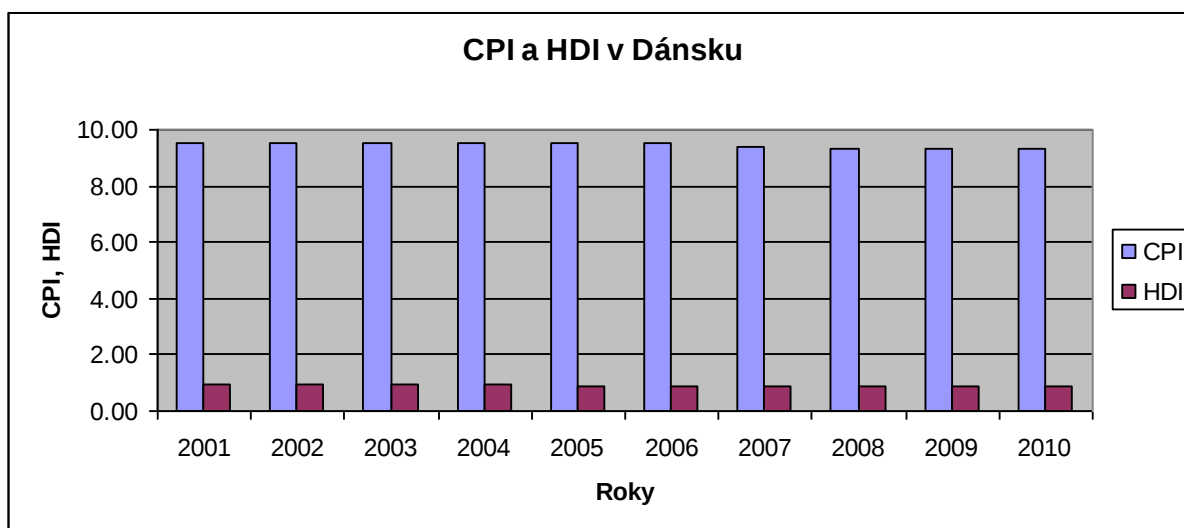
V rámci celého sveta patrí Dánska ekonomika medzi najsilnejšie a najefektívnejšie. Mnohí politici a ekonómovia ju uvádzajú ako vzorovú krajinu. Má výbornú kvalitu verejných služieb, zdravotníctva, školstva a hlavne vysokú konkurencie schopnosť.

Tabuľka 4 Hodnoty indexu CPI a HDI za roky 2001 – 2010 v Dánsku

Index/Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
CPI	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,40	9,30	9,30	9,30
HDI	0,93	0,93	0,94	0,94	0,86	0,86	0,86	0,87	0,86	0,87

Zdroj: http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi

<http://hdr.undp.org/en/data/map/>

Graf 7 Úroveň HDI a CPI za roky 2001 – 2010 v Dánsku

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa

http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi

<http://hdr.undp.org/en/data/map/>

Dánsko, ako najvyspelejšia krajina z nášho výberu, je charakteristické vysokou životnou úrovňou a nízkou mierou korupcie. Za sledovaných 10 rokov sa nevyskytli výrazné zmeny v úrovni korupcie, avšak od roku 2007 môžeme pozorovať jej mierne zvýšenie, ako ukazujú hodnoty CPI. Keď sa pozrieme na hodnoty HDI, vidíme, že od roku 2005 sa úroveň kvality života mierne znížila. Teda zvýšenie korupcie, môžeme pokladať za jednu z príčin poklesu životnej úrovne, ale ja napriek tomu Dánsko ako aj ostatné severské krajiny patria ku krajinám s vysokou životnou úrovňou.

POĽSKO

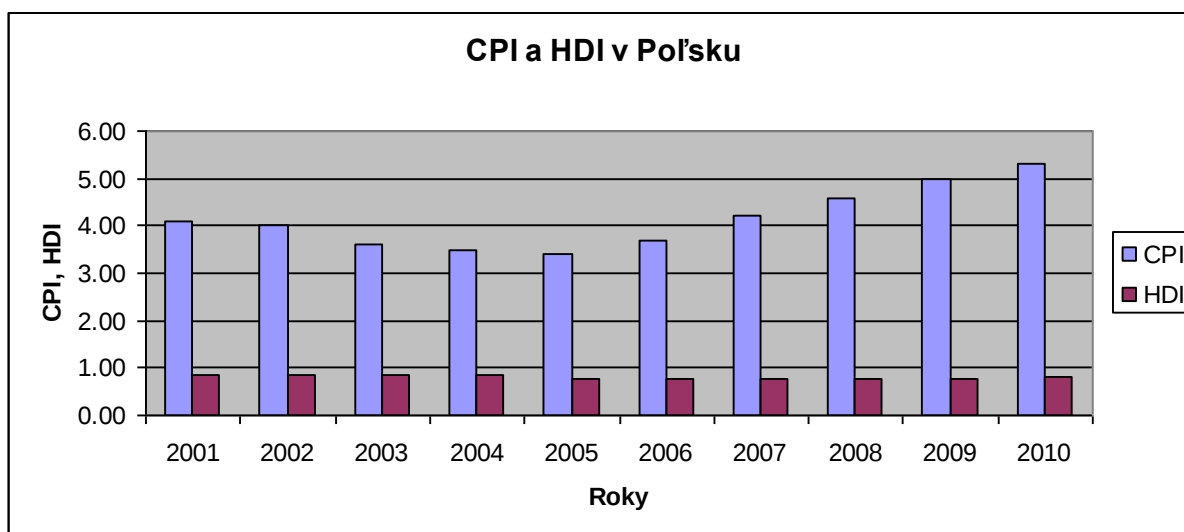
Poľsko patrí medzi štáty s transformujúcou sa ekonomikou a aj napriek vysokému rastu zaostáva ekonomická úroveň Poľska za rozvinutejšími štátmi rozvinutého regiónu.

Tabuľka 5 Hodnoty indexu CPI a HDI za roky 2001 – 2010 v Poľsku

Index/Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
CPI	4,10	4,00	3,60	3,50	3,40	3,70	4,20	4,60	5,00	5,30
HDI	0,84	0,85	0,86	0,86	0,78	0,78	0,78	0,79	0,79	0,80

Zdroj: http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi

<http://hdr.undp.org/en/data/map/>

Graf 8 Úroveň HDI a CPI za roky 2001 – 2010 v Poľsku

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa

http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi

<http://hdr.undp.org/en/data/map/>

V Poľsku môžeme pozorovať opačný vývoj ako v Dánsku. Od roku 2006 nastal pomerne výrazný pokles korupcie a úroveň kvality sa počas rokov 2004 až 2005 zlepšila, ale v ďalších rokoch už nedochádzalo k ďalšiemu zlepšeniu. Aj keď závislosť kvality života od korupcie je vysoká, tento stav môžeme pripísať aj iným faktorom, ktoré na ňu vplyvajú.

AFGANISTAN

Afganistan patrí medzi extrémne chudobné krajiny Ázie s nízkou úrovňou sociálneho rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov, vzdelávania, zdravotnej starostlivosti, ekonomického rozvoja atď. Hospodárstvo krajiny je rozvrátené dlhotrvajúcou vojnou, má slabo vybudovanú infraštruktúru a k nepriaznivým ekonomickým podmienkam tiež prispieva suché podnebie a hornatý povrch.

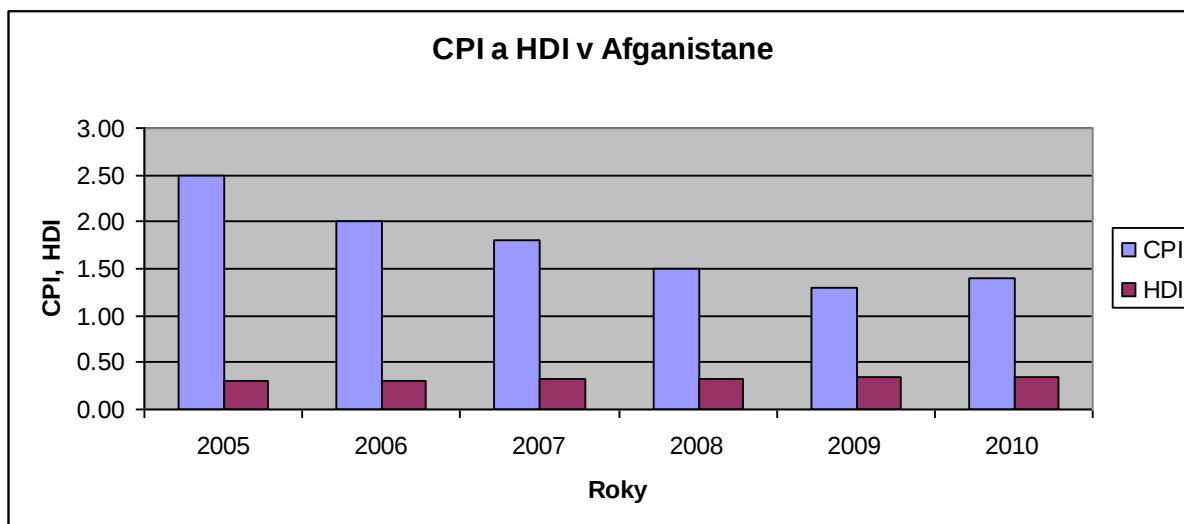
Tabuľka 6 Hodnoty indexu CPI a HDI za roky 2001 – 2010 v Afganistane

Index/Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010
CPI	2,50	2,00	1,80	1,50	1,30	1,40
HDI	0,31	0,31	0,32	0,33	0,34	0,35

Zdroj: http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi

<http://hdr.undp.org/en/data/map/>

V Afganistane sa korupcia začala štatisticky sledovať až v roku 2005. V rámci krajín, ktoré sme sledovali sa nachádza na poslednej priečke, čo znamená, že sa vyznačuje najvyššou úrovňou korupcie. Index ľudského rozvoja ukazuje, že úroveň kvality života je v tejto krajine veľmi nízka. V priebehu rokov 2005 – 2010 sa hodnoty miery korupcie (CPI) zvyšovali a zároveň hodnoty kvality života (HDI) pomerne rovnakým tempom klesali.

Graf 9 Úroveň HDI a CPI za roky 2001 – 2010 v Afganistane

Zdroj: Vlastné spracovanie

http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi

<http://hdr.undp.org/en/data/map/>

V grafe 9 môžeme vidieť, že aj napriek tomu, že korupcia stále z roka na rok narastá hodnota kvality života v Afganistane je pomerne rovnaká. Tu môžeme potvrdiť to, že aj keď korupcia vo veľkej miere ovplyvňuje kvalitu života ľudí, je množstvo ďalších faktorov, ktoré vplývajú na túto skutočnosť.

Záver

Korupcia je a vždy bola súčasťou každodenného života ľudí. Aj keď nie každý si to uvedomuje, v rôznych podobách sa vyskytuje všade okolo nás a priamo alebo nepriamo vplýva na úroveň kvality našich životov.

V práci sme sa zamerali na charakterizovanie korupcie, príčiny korupčného správania a jej dôsledky. Snažili sme sa poukázať na korupciu ako výrazný spoločenský problém, ktorý sa stáva fenoménom spoločnosti, negatívne vplýva na všetky súčasti spoločenského systému, ohrozuje demokraciu a poškodzuje konkurenčné prostredie.

Cieľom našej práce bolo na základe získaných poznatkov a údajov zistiť, ako korupcia vplýva na úroveň kvality života a porovnať výsledky vo vybraných krajinách s rôznou úrovňou sociálno-ekonomického rozvoja.

Záveru nášho výskumu poukázali na existenciu vzťahu závislosti úrovne kvality života a miery korupcie, čo svojou mierou prispieva k rozvoju teoretického rámca poznania tejto problematiky a zdôrazňuje nevyhnutnosť riešiť problém korupcie v praxi. V tom možno vidieť hlavný prínos práce. Medzi sledovanými premennými je veľmi silná závislosť, t.j. rast korupcie je sprevádzaný poklesom životnej úrovne. Tento negatívny trend je najvýraznejší pri krajinách s nízkou sociálno-ekonomickou úrovňou.

Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že rozvojové krajiny najmä krajiny Afriky, Latinskej Ameriky či Ázie majú výrazné nevýhody v porovnaní s inými vyspelejšími regiónmi (napríklad občianske vojny, sociálne a ekonomické problémy, diktátorské režimy). Majú nízku úroveň ľudského rozvoja a vysoký výskyt korupčného správania. Vplyv korupcie na chudobných a na procesy znižovania chudoby je v súčasnosti široko diskutovaným problémom. Na druhej strane vyspelé krajiny s vysokým stupňom ekonomického a sociálneho rozvoja vykazujú pomerne nízku úroveň korupcie.

Korupcia má negatívne dôsledky a vo všetkých jej aspektov brzdí ľudský rozvoj, a preto je dôležité tejto téme venovať náležitú pozornosť.

Zoznam použitej literatúry

1. BAILEY, S. J. 2004. Veřejný sektor. Praha: Eurolex Bohemia, 2004. 455 s. ISBN 80-86432-61-0.
2. BALAŽ, P., JALČ, A. 2006. Spoločensko právna ochrana pred korupciou. Bratislava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, Veda. 2006. ISBN 80-224-0899-9.
3. BEŇUŠKA, P. a kol. 2001. Informovanosťou proti korupcii. 1. vydanie. Bratislava: Dom Európy. 2001. ISBN 80-89041-25-6.
4. ĎURAJKOVÁ, D., ZEMANOVIČOVÁ, D., ZUBERSKÁ, M. 2004. Celospoločenský problém – Korupcia II (Metodická príručka). Bratislava: Adin, s.r.o.. 2004. ISBN 80-89041-78-7.
5. FIALOVÁ, Z. 2007. Korupcia vo verejnej diskusii 1996 – 2007. Bratislava: Adin s. r. o., 2007. ISBN 978-80-89244-27-0.
6. MEDVEĎ, J., NEMEC, J., ORVISKÁ, M., ZIMKOVÁ, E. 2005. Verejné financie. Bratislava: Sprint, 2005. 464 s. ISBN 80-89085-32-2
7. NIŽŇANSKÝ, V., TOMANOVÁ, K. 2001. Decentralizácia verejnej správy a opatrenia na obmedzenia korupcie. Bratislava: Róbert Vico – vydavateľstvo. 2001. ISBN 80-89041-17-5.
8. WRIGHT, G., NEMEC, J. 2003. Management veřejné správy teorie a praxe zkušenosti z transformace veřejné správy ze zemí střední a východní Evropy. Praha: Ekopress, 2003. 419 s. ISBN 80-86119-70-X.
9. ZEMANOVIČOVÁ, D., BEBLAVÁ, E. 2003. Krajinka rovných a rovnejších – Slovensko a korupcia. Bratislava: Kaliigram, 2003. ISBN 80-7149-563-8.
10. <http://www.cato.org/pubs/journal/cj26n1/cj26n1-2.pdf>
11. <http://hdr.undp.org/en/data/map/>
12. http://transparency.org/policy_research/surveys_indices/gcb/2010/in_detail
13. http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi
14. [http://www.transparency.sk/analyza-hodnotenie/#barometer korupcie](http://www.transparency.sk/analyza-hodnotenie/#barometer_korupcie)
15. <http://hdr.undp.org/en/statistics/hdi/>
16. http://transparency.org/about_us
17. http://www.fpharm.uniba.sk/fileadmin/user_upload/editors/katedra_XYZ/KFCHL/Ucebne_texty/Vybrane_kapitoly_z_matematiky_Statistika_IV.pdf

Prílohy

Príloha č. 1: Tabuľka hodnôt indexu HDI

HDI										
Krajina	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dánsko	0,93	0,93	0,94	0,94	0,86	0,86	0,86	0,87	0,86	0,87
Švédsko	0,94	0,95	0,95	0,95	0,88	0,89	0,89	0,89	0,88	0,89
Kanada	0,94	0,94	0,95	0,95	0,88	0,88	0,89	0,89	0,89	0,89
Írsko	0,93	0,94	0,95	0,96	0,89	0,89	0,90	0,90	0,89	0,90
Rakúsko	0,93	0,93	0,94	0,94	0,84	0,85	0,85	0,85	0,85	0,85
Japonsko	0,93	0,94	0,94	0,95	0,87	0,88	0,88	0,88	0,88	0,88
Francúzsko	0,93	0,93	0,94	0,94	0,86	0,86	0,86	0,87	0,87	0,87
Portugalsko	0,90	0,90	0,90	0,90	0,78	0,78	0,79	0,79	0,79	0,80
Poľsko	0,84	0,85	0,86	0,86	0,78	0,78	0,78	0,79	0,79	0,80
Malta	0,86	0,88	0,87	0,88	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81	0,82
Maďarsko	0,84	0,85	0,86	0,87	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,81
Česko	0,86	0,87	0,87	0,89	0,84	0,84	0,84	0,84	0,84	0,84
Slovensko	0,84	0,84	0,85	0,86	0,80	0,80	0,81	0,82	0,82	0,82
Brazília	0,78	0,78	0,79	0,79	0,68	0,68	0,69	0,69	0,69	0,70
Egypt	0,65	0,56	0,66	0,70	0,59	0,59	0,60	0,61	0,61	0,62
Ukrajina	0,77	0,78	0,77	0,77	0,70	0,70	0,71	0,71	0,71	0,71
Írán	0,72	0,73	0,74	0,75	0,66	0,67	0,68	0,69	0,70	0,70
Angola	0,38	0,38	0,45	0,44	0,38	0,38	0,39	0,40	0,40	0,40
Sudán	0,50	0,51	0,51	0,52	0,36	0,37	0,37	0,37	0,38	0,38
Afganistan					0,31	0,31	0,32	0,33	0,34	0,35

Zdroj: http://transparency.org/policy_research/surveys_indices/gcb/2010/in_detail

Príloha č. 2: Tabuľka hodnôt indexu CPI

CPI										
Krajina	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dánsko	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,40	9,30	9,30	9,30
Švédsko	9,00	9,30	9,30	9,20	9,20	9,20	9,30	9,30	9,20	9,20
Kanada	8,90	9,00	8,70	8,50	8,40	8,50	8,70	8,70	8,70	8,90
Irsko	7,50	6,90	7,50	7,50	7,40	7,40	7,50	7,70	8,00	8,00
Rakúsko	7,80	7,80	8,00	8,40	8,70	8,60	8,10	8,10	7,90	7,90
Japonsko	7,10	7,10	7,00	6,90	7,30	7,60	7,50	7,30	7,70	7,80
Francúzsko	6,70	6,30	6,90	7,10	7,50	7,40	7,30	6,90	6,90	6,80
Portugalsko	6,30	6,30	6,60	6,30	6,50	6,60	6,50	6,10	5,80	6,00
Poľsko	4,10	4,00	3,60	3,50	3,40	3,70	4,20	4,60	5,00	5,30
Malta				6,80	6,60	6,40	5,80	5,80	5,20	5,60
Maďarsko	5,30	4,90	4,80	4,80	5,00	5,20	5,30	5,10	5,10	4,70
Česko	3,90	3,70	3,90	4,20	4,30	4,80	5,20	5,20	4,90	4,60
Slovensko	3,70	3,70	3,70	4,00	4,30	4,70	4,90	5,00	4,50	4,30
Brazília	4,00	4,00	3,90	3,90	3,70	3,30	3,50	3,50	3,70	3,70
Egypt	3,60	3,40	3,30	3,20	3,40	3,30	2,90	2,80	2,80	3,10
Ukrajina	2,10	2,40	2,30	2,20	2,60	2,80	2,70	2,50	2,20	2,40
Irán			3,00	2,90	2,90	2,70	2,50	2,30	1,80	2,20
Angola		1,70	1,80	2,00	2,00	2,20	2,20	1,90	1,90	1,90
Sudán			2,30	2,20	2,10	2,00	1,80	1,60	1,50	1,60
Afganistan					2,50	2,00	1,80	1,50	1,30	1,40

Zdroj: http://transparency.org/policy_research/surveys_indices/gcb/2010/in_detail